

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet - 2020

Kajaanin kaupunki

Perusopetus

-Infoa huoltajille-

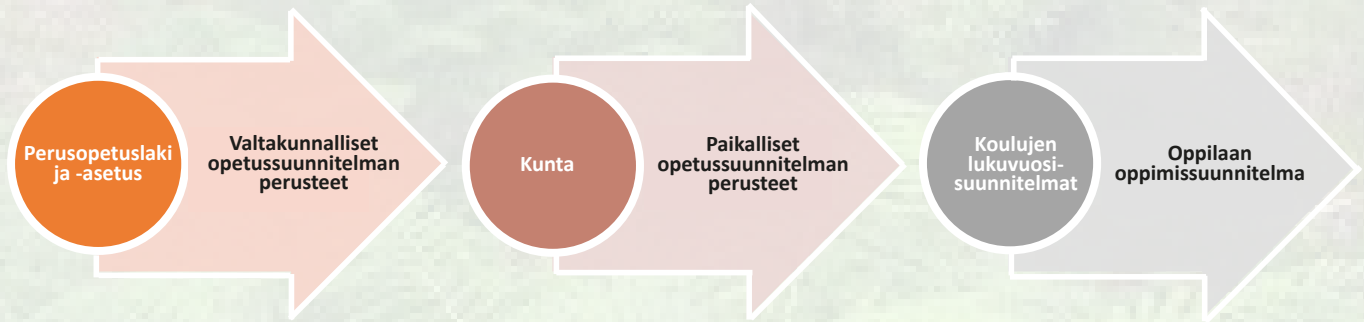

SISÄLTÖ

Opetussuunnitelman tasot.....	4
Valtakunnallinen Perusopetuksen opetussuunnitelma.....	5
Perusopetuksen arvot ja oppimiskäsitys.....	6-7
Kajaanin kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelma.....	8
Painopisteet.....	8
Laaja-alainen osaaminen.....	10
Yhteistyö ja osallisuus.....	14

OPETUSSUUNNITELMAN TASOT

VALTAKUNNALLINEN PERUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMA

- Opetushallitus laatii valtakunnallisen opetussuunnitelman perusopetukseen.
- Opetussuunnitelman perusteet laaditaan perusopetuslain ja -asetuksen sekä valtioneuvoston asetuksen pohjalta.
- Opetussuunnitelman perusteiden tehtävänä on tukea ja ohjata opetuksen järjestämistä ja koulutyötä sekä edistää yhtenäisen perusopetuksen yhdenvertaista toteutumista koko Suomessa.
- Valtakunnallinen opetussuunnitelma on pohja paikalliselle opetussuunnitelmalle.

PERUSOPETUKSEN ARVOT

- ***Oppilaan ainutlaatuisuus ja oikeus hyvään opetukseen***

Jokainen oppilas on ainutlaatuinen ja arvokas juuri sellaisena kuin hän on. Jokaisella on oikeus kasvaa täyteen mittaansa ihmisenä ja yhteiskunnan jäsenenä. Jokaisella oppilaalla on oikeus hyvään opetukseen ja onnistumiseen koulutyössä.

- ***Ihmisyys, sivistys, tasa-arvo ja demokratia***

Sivistynyt ihminen pyrkii toimimaan oikein, itseään, toisia ihmisiä ja ympäristöä arvostaen. Hän osaa käyttää tietoa kriittisesti.

Sivistykseen kuuluu myös pyrkimys itsesäätelyyn ja vastuunottoon omasta kehittämisestä ja hyvinvoinnista. Perusopetus rakentuu elämän ja ihmisoikeuksien kunnioittamiselle. Se ohjaa niiden puolustamiseen ja ihmisarvon loukkaamattomuuteen.

Perusopetus edistää hyvinvointia, demokratiaa ja aktiivista toimijuutta kansalaisyhteiskunnassa.

- ***Kulttuurinen moninaisuus rikkautena***

Perusopetus rakentuu moninaiselle suomalaiselle kulttuuriperinnölle.

Se on muodostunut ja muotoutuu eri kulttuureiden vuorovaikutuksessa.

Opetus tukee oppilaiden oman kulttuuri-identiteetin rakentumista ja kasvua aktiivisiksi toimijoiksi omassa kulttuurissaan ja yhteisössään sekä kiinnostusta muita kulttuureita kohtaan.

- ***Kestävän elämäntavan välttämättömyys***

Perusopetuksessa tunnistetaan kestävän kehityksen ja ekososiaalisen sivistyksen välttämättömyys, toimitaan sen mukaisesti ja ohjataan oppilaita kestävän elämäntavan omaksumiseen.

Kestävän kehityksen ja elämäntavan ulottuvuudet ovat ekologinen ja taloudellinen sekä sosiaalinen ja kulttuurinen.

Oppimiskäsitys

Oppimiskäsityksemme mukaan oppilas on aktiivinen toimija.

Hän oppii asettamaan tavoitteita ja ratkaisemaan ongelmia sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa.

Oppiminen on erottamaton osa yksilön ihmisenä kasvua ja yhteisön hyvän elämän rakentamista.

Kieli, kehollisuus ja eri aistien käyttö ovat ajattelun ja oppimisen kannalta olennaisia.

Uusien tietojen ja taitojen oppimisen rinnalla oppilas oppii refleктоimaan oppimistaan, kokemuksiaan ja tunteitaan.

Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista.

KAJAANIN KAUPUNGIN PERUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMA

Paikallinen opetussuunnitelma luo yhteisen perustan ja suunnan päivittäiselle koulutyölle. Se linjaa opetuksen järjestäjän toimintaa sekä koulujen työtä.

Opetussuunnitelma liittää koulujen toiminnan muuhun paikalliseen toimintaan lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja oppimisen edistämiseksi.

Opetushenkilöstö tekee oppilaan oppimissuunnitelman yhteistyössä oppilaan ja huoltajien kanssa, jos oppimisessa on tuen tarvetta.

Kajaanin kaupungin perusopetuksen arvoperustan askelmat, STEP:

- Sosiaaliset taidot
- Työelämätaidot
- Elämän hallintataidot
- Paikallisuus

STEP käytännössä

Lasten ja nuorten kanssa harjoitellaan yhteisötaitoja kaikessa koulutyössä, yhdessä huoltajien kanssa. Kuullaan, kunnioitetaan ja arvostetaan toisia ja kaikenlaista osaamista.

Oppilaan osallisuus ja aktiivisuus on koulutyön keskiössä. Opiskelussa katsotaan eteenpäin jokaisen omaan hyvään tulevaisuuteen. Tämä onnistuu kun harjoitellaan oppiaineiden yhteydessä itsestä ja yhteisistä asioista huolehtimista.

Yhteinen hyvä tulevaisuus taas perustuu paikallistuntemukseen ja kotiseudun arvostukseen. Kainuun ja Kajaanin historia, ympäristö ja merkkihenkilöt näkyvät koulun arjessa ja juhlassa. Koulutyötä tehdään paikallisympäristöön tutustuen.

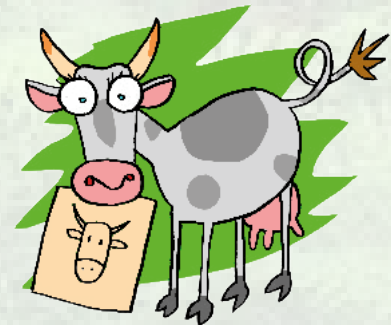
LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN

Laaja-alaisella osaamisella tarkoitetaan tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon muodostamaa kokonaisuutta.

Osaaminen tarkoittaa myös kykyä käyttää tietoja ja taitoja tilanteen edellyttämällä tavalla.

Laaja-alaiseen osaamiseen kuuluu

- Ajattelu ja oppiminen
- Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
- Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot
- Työelämätaidot
- Monilukutaito sekä tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
- Osallistuminen ja vaikuttaminen

Ajattelu ja oppiminen

Ajattelu ja oppiminen luovat perustan muun osaamisen kehittymiselle. Oppilaita ohjataan huomaamaan, että tieto rakentuu monin tavoin. Heitä rohkaistaan pohtimaan asioita omalla kuvittelukyvyllään ja olemaan avoimia uusille ratkaisuille. Tutkiva ja luova työote, yhdessä tekeminen ja mahdollisuus keskittymiseen ovat avain ajattelun ja oppimisen kehittymiseen. Oppilaita kannustetaan suunnittelemaan työtään, asettamaan tavoitteita ja arvioimaan edistymistään persoonalleen ja ikäkaudelleen sopivalla tavalla.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Oppilaat oppivat tuntemaan ja arvostamaan omaa ja muiden elinympäristöjä ja kulttuuriperintöä. Heitä ohjataan kohtaamaan arvostavasti muita ihmisiä ja noudattamaan hyviä tapoja. Koulun kanssa koetaan ja tulkitaan taidetta, kulttuuria ja kulttuuriperintöä. Oppilaita ohjataan edistämään esteettisyyttä ja nauttimaan sen eri muodoista. Opetuksessa pidetään tärkeänä niin monikielisen kielellisen viestinnän kuin merkki- ja kehonkielen kehittämistä vuorovaikutuksen välineinä. Oppilaita ohjataan kaikkien näiden kielten käyttöön koulutyössä.

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Oppilaita ohjataan huolehtimaan itsestä ja toisista. He kasvavat huomaamaan ihmissuhteiden ja huolenpidon tärkeyden.

Heitä ohjataan ennakoimaan vaaratilanteita ja toimimaan niissä tarkoituksenmukaisesti.

Oppilaita ohjataan teknologian vastuulliseen ja eettiseen käyttöön.

Koulutyössä ohjataan omasta taloudesta huolehtimiseen, kohtuullisuuteen, jakamiseen ja säästäväisyyteen.

Työelämätaidot

Koulutyön lomassa oppilaat saavat kokemuksia työelämästä. Niiden tavoitteena on edistää kiinnostusta ja myönteistä asennetta työtä kohtaan.

Koulu myös tekee yhteistyötä lähialueen elinkeinoelämän kanssa. Näin harjoitellaan projektityöskentelyä ja työelämässä tarvittavia käytöstapoja, vuorovaikutustaitoja ja verkostoitumista. Toiminnallisessa opetuksessa harjaannutetaan työelämän vaatimia ajanhallinnan, suunnittelun ja päättelyn taitoja.

Oppilaita tuetaan löytämään omat kiinnostuksenkohteensa ja vahvuutensa sekä tekemään perusteltuja jatko-opintovalintoja.

Monilukutaito sekä tieto- ja viestintäteknologian osaaminen

Monilukutaito on taitoa hankkia, yhdistää, muokata, tuottaa ja arvioida tietoa eri muodoissa ja kanavissa sekä käyttää sitä tilanteen vaatimalla tavalla.

Teksti voi olla kirjoitettu, puhuttu, painettu, digitaalinen, kuvallinen, numeerinen tai liikkeellinen viesti.

Oppimisessa käytetään monenlaisia välineitä ja toimitaan yhteistyössä eri aineiden opettajien ja oppilaiden kesken.

Keskiössä on oppilaan oma kiinnostus ja hänelle sopivien työtapojen löytäminen.

Osallistuminen ja vaikuttaminen

Koulu on turvallinen ympäristö harjoitella osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja.

Oppilaat osallistuvat oman oppimisensa, yhteisen koulutyön ja oppimisympäristön suunnitteluun.

Koulussa tuetaan omakohtaisen luontosuhteen syntymistä.

Osallistuessaan koulussa oppilaat oppivat ilmaisemaan näkemyksiään rakentavasti ja ratkaisemaan ristiriitoja neuvottelemalla.

Heitä ohjataan ymmärtämään omien valintojen merkitys itselle, lähiyhteisölle, yhteiskunnalle ja luonnolle.

YHTEISTYÖ JA OSALLISUUS

Koulutyön perustana on oppilaiden osallisuus ja kuulluksi tuleminen.

Oppilaiden osallistuminen koulutyön ja oppimisympäristön suunnitteluun vahvistaa osallisuutta.

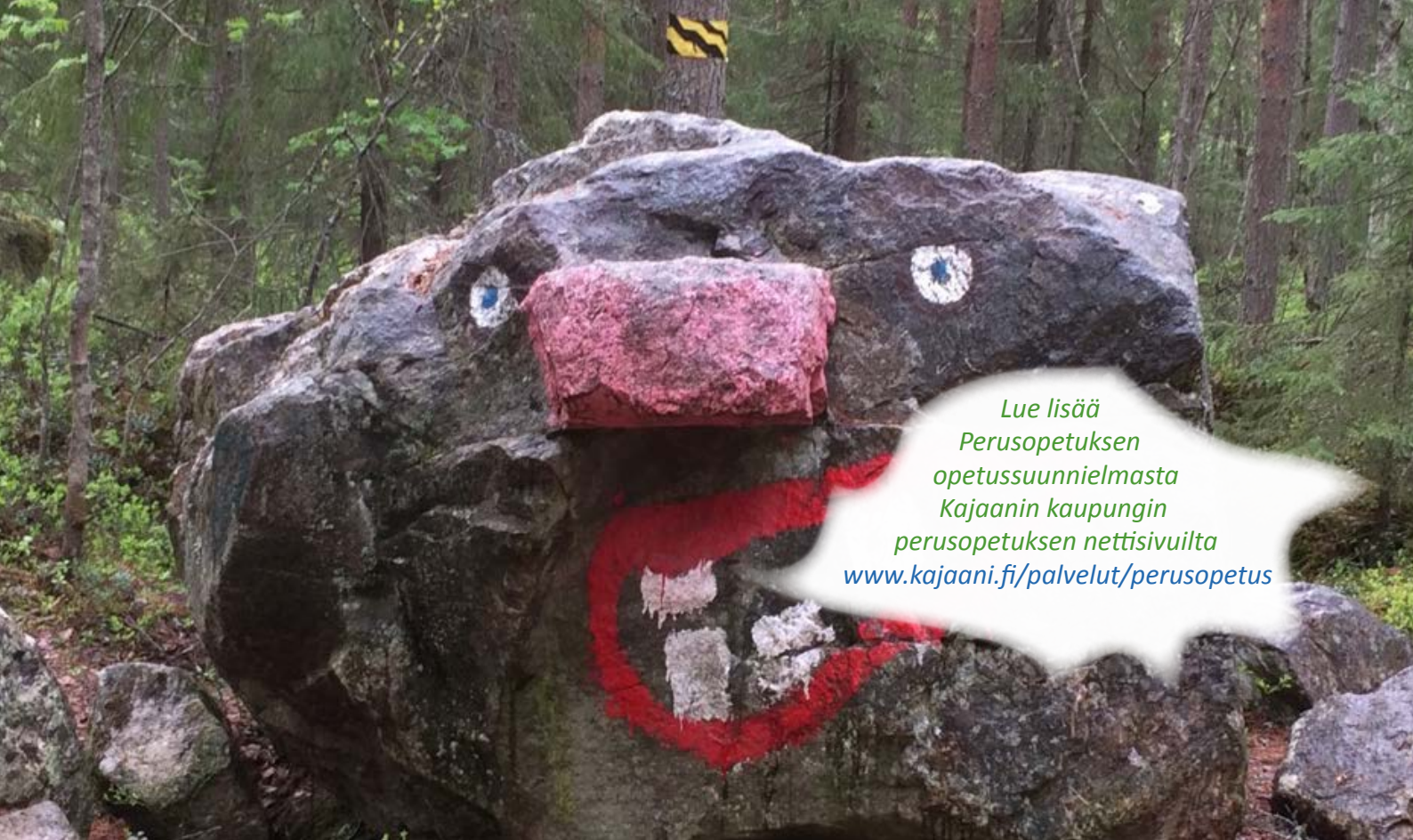
Kodin ja koulun kasvatusyhteistyö lisää oppilaan ja kouluyhteisön hyvinvointia ja turvallisuutta.

Huoltajalla on ensisijainen vastuu lapsensa kasvatuksesta. Koulu tukee kotien kasvatustehävää ja vastaa oppilaan opetuksesta ja kasvusta kouluyhteisön jäsenenä.

Kodin ja koulun välinen vuorovaikutus toimii yhteisö- ja yksilötasolla. Huoltajat saavat tietoa lapsensa koulunkäynnistä, sen onnistumisista ja haasteista, ja he ovat tervetulleita osallistumaan koulun arkeen.

Koulu kannustaa vanhempia verkostoitumaan vanhempainyhdistystoiminnassa. Toiminta antaa tukea opettajien ja koulun työlle.

*Lue lisää
Perusopetuksen
opetussuunnelmasta
Kajaanin kaupungin
perusopetuksen nettisivuilta
www.kajaani.fi/palvelut/perusopetus*

*Lähteet: Opetushallitus, Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014
Kajaanin kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelma 2016*

*Piirroskuvat: Perttu Penttinen
Kannen kuva: Tiina Kaakinen*

